

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3—1242

No. 72 — Štev. 72.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 27, 1937—SOBOTA, 27. MARCA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

“PROČ Z MUSSOLINIJEM!”—SO KRICALI V BEOGRADU

BIVŠI ANGLEŠKI PREMIER LLOYD GEORGE JE MUSSOLINIJU PAR ZELO GORKIH POVEDAL

V Jugoslovanski prestolnici so se vršile burne demonstracije proti Italiji in Mussoliniju. — V torek se bo vršila važna konferenca. — Po mnenju Lloyd Georgea bi morala angleška vlada ostreje nastopiti proti laškemu imperijalizmu.

BEOGRAD, Jugoslavija, 26. marca. — Več sto vojakov in delavcev je vprizorilo danes po glavnih beograjskih ulicah burne demonstracije. Demonstranti so pobijali izložbe po trgovinah in kričali: — Proč z Mussolinijem!”

Policija je demonstrante razgnala, še predno so se približali poslopju italijanskega poslaništva.

Vladni krogi zatrjujejo, da pogodba, sklenjena med italijanskim vnanjim ministrom in jugoslovanskim ministrijskim predsednikom Stojadinovičem, v nobenem oziru ne bo zmanjšala obveznosti, ki jih ima Jugoslavija napram državam Male antante.

BEOGRAD, Jugoslavija, 26. marca. — Dne 1. aprila se bo vršila tukaj važna konferenca zastopnikov Male antante. Razpravljali bodo predvsem o vojaških določbah.

Cehoslovaška zahteva, naj se razširijo vojaške določbe, ki sedaj veljajo le proti Madžarski in Bolgarski, da bodo za slučaj napada zajamčile polno vojaško pomoč vseh treh držav — Jugoslavije, Cehoslovaške in Romunske.

Cehoslovaška zahteva to razširjenje, ker se boji nemškega napada. S to zahtevo se strinja tudi Romunska, ker se boji Rusije.

BUKAREŠTA, Romunska, 26. marca. — Romunsko časopisje se zelo povoljno izraža o novi italijansko-jugoslovanski pogodbi. Napetost med obema državama bo ponehala, kar bo dosti pripomoglo k izčiščenju položaja na Balkanu.

LONDON, Anglija, 26. marca. — Bivši dolgoletni ministrijski predsednik David Lloyd George je v poslanski zbornici ostro napadal angleško vlado, ker ni nastopila dovolj ostro proti italijanskemu imperijalizmu v Abesiniji in Španiji.

“Nastopite proti Mussoliniju. Izsilite od njega kako spoštovanje do Anglije,” je rekel Lloyd George. “Mussolini ni norec in ve, s kom ima opraviti. Ako bi imel opraviti z ljudmi, ki v resnici govore v ime Anglije, z močjo Anglije za seboj, ne bi govoril tako. Upam, da bo prišel čas, ko bomo govorili naravnost in neustrašeno. Italijanom je treba pokazati odločnost in jih prisiliti, da gredo iz Španske.”

Lloyd George je vladi očital, da se boji prelomiti z Mussolinijem zaradi nevmesnevalne krize na Španskem.

Poslanci so ostro obsojali Italijo zaradi krutega pobijanja več sto Abesincev v Addis Ababi.

Poslanci pozivljajo vlado, da se mora Anglija zvezati s Francijo in preprečiti prihajanje Italijanov na Špansko, če treba tudi s silo.

“Ali smo popolnoma opustili vse poskuse, da bi obnovili neodvisnost Abesinije?” je dalje vprašal Lloyd George. “Sedaj bi bil protest zaman, da bi bilo mogoče rešiti življenja tisočerihi kruto umorjenih. Toda ni še prepozno rešiti na tisoče življenj mož in žena v prihodnjih mesecih.”

Lloyd George je v svojem govoru tudi razpravljalo o odnošjih med Anglijo in Nemčijo ter je priporočal, da Anglija sklene s Hitlerjem varnostno pogodbo.

Konservativna poslanka, vojvodinja Atholl, je priporočala “odločno besedo” Anglije, Rusije in Francije proti Mussoliniju ter rekla, da bi, ako pri Mussoliniju nobena beseda zaleže, mogoče pomagala mednarodna blokada.

Italijani so nenadoma izginili s fronte

ROOSEVELT SE VRAČA V WASHINGTON

Pred svojim odhodom je obiskal svojo farmo. — Obiskal je tudi novo naselbino 187 družin.

WARM SPRINGS, Ga., 26. marca. — Predsednik Roosevelt, ki je bil dva tedna v zdravilišču v Warm Springs, je danes odpotoval v Washington, kamor bo došel v soboto dopoldne. Za isti dan je sklical konferenco voditeljev kongresa v Beli hiši. Razpravljali bodo največ o sedežih stankah.

Predsednik se je zjutraj kopal v svojem privatnem kopalnišču, nato pa se je peljal v svojo vilo na Pine Mountain, kjer je obedoval. Nato je obiskal svojo 2800 akrov obsežno farmo, kjer so že pričeli sejati in saditi. Nato je nadziral v dolini novo naselbino, za katero je kongres dovolil milijon dolarjev. Tam se je že naselilo 187 mestnih družin, ki obdelujejo majhna zemljišča po 25 do 60 akrov. Na svojem povratku je predsednik obiskal CCC taborišče blizu Chipley, Ga.

V naselbini je predsedniku zapel otroški zbor. V CCC taborišču je rekel, da bo kongres najbrže za stalno postavil CCC taborišča. Ko so predsednika vprašali, ako bodo mladi fantje vojaško izvežbani, je odgovoril, da imajo dovolj drugega dela in da vojaško vežbanje v taborišču ne bo dovoljeno.

ROOSEVELT SPREJEL MEL- LONOVO GALERIJO

WASHINGTON, D. C., 26. marca. — Iz Bele hiše je prišlo poročilo, da je predsednik Roosevelt podpisal skupno rešitev kongresa, ki dovoljuje vladi, da sprejme ponudbo bivšega zveznega zakladničarja Andrewa W. Mellona, da zgradi umetniško narodno galerijo, v kateri bo shranjena Mellonova slovita zbirka umetnin.

PREKLINJAL JE ROOSE- VELTA

ST. CLAIRSVILLE, O., 26. marca. — Mrs. Lila Johnson je v svoji tožbi za ločitev zakona tožila svojega moža, da je neprestano klet predsednika Zdr. držav. Rekla je, da ji je bilo dvojno mučno, ker so vsi njeni prijatelji demokrati. Sodnik je zakon ločil.

PORAVNANA PRISTANIŠKA STAVKA

SAN PEDRO, Cal., 24. marca. — Spor med lastniki parobrodskih družb in pristaniškimi delavci je bil poravnana; pristanišče v Los Angeles je bilo odprto in se je zopet pričel redni pomorski promet.

KONGRESNIKI PROTI STAVKAM

Vandenberg pričakuje Rooseveltovo izjavo. — McCormack je delavski k o tajnico posvaril pred hujskajočimi izjavami.

WASHINGTON, D. C., 26. marca. — Konservativni demokrati “stare šole” in en republikance so v kongresu nastopili proti sedečim stankam, medtem ko je neki liberalni demokrat rekel, da so sedeče stavke zaradi plač upravičene.

Senator Vandenberg, ki zastopa s stankami zelo “blagosloveljeno” državo Michigan, je izrazil upanje, da bo predsednik Roosevelt v soboto po konferenci z vodilnimi kongresniki podal izjavo glede sedečih stank. “Narod ravno sedaj nima nobene potrebnije naloga, kot da reši ta problem,” je rekel Vandenberg.

Poslanec McCormack je pozval delavsko tajnico Miss F. Perkins, da naj v bodoče bolj previdna s “hujskajočimi izjavami”. McCormack pravi, da je delavska tajnica, kot zatrjujejo časopisi, rekla, da so sedeče stavke v isti skupini kot navadne stavke, in da se ne ni bilo dognano, ako so postavne ali protipostavne.

“Dami bi oporekal, če se je v resnici tako izrazila,” je rekel McCormack. “Ako pa so jo po krivici obdolžili, tedaj naj takoj odločno zanika.”

McCormack je rekel, da je bistvena razlika, ako je vodena kaka stavka po postavnih določbah ali pa v nasprotju z njimi. Dalje je rekel, da obžaluje, da nima zaupanja v urad delavske tajnice.

Poslanec Dies je predlagal, da je treba sedeče stavke obravnavati kot kršitev proti-trustne postave, po kateri je kršilec postave kaznovan z globo \$5000 in z zaporno kaznijo enega leta.

NADVOJVODA OTON IMA V SEBI 470 DELOV NEMŠKE KRVI

DUNAJ, Avstrija, 25. marca. — Nadvojvoda Oton Habsburški, ki ga po vsej sili skušajo spraviti na avstrijski prestol, ima v sebi 470 delov nemške krvi, 226 delov pa nemške krvi. To je ugotovil avstr. zdravnik dr. Konrad J. Heilig ter s tem odgovoril očitkom nemških listov, da ni v Otonu niti kapljice nemške krvi.

470 Otonovih prednikov je bilo čistih Nemcev. 43 Italijanov, 26 Špancev, 24 Poljakov, 17 Portugalcev, 9 Madžarov, 30 Francozov, nekaj Belgijcev, Angležev in “drugih”.

DRŽAVA KANSAS OBRNILA HRBET PROHIBICIJI

Legislatura je dovolila 3.2 odstotno pivo. — Poslanca, ki sta stavila predlogo, sta glasovala proti njej.

TOPEKA, Kans., 26. marca. — Legislatura je s 75 glasovi proti 36 sprejela predlogo, katero je že prej sprejel senat, in po kateri je dovoljeno točiti pivo s 3.2 odstotka alkohola.

Kansas je imela že od leta 1881 državno prohibicijo, po kateri je bila prepovedana prodaja alkoholnih pijač. Po odpravi zvezne prohibicije so po celi državi prodajali pivo. Najvišje sodišče je razsodilo, da je zadeva porotnikov, da odločijo, ako je bila prepoved epojnih pijač kršena. Do sedaj ni bil še nikdo obsojen zaradi prodaje piva.

Predloge, ki je bila sedaj sprejeta in ki jo bo governer podpisal, sta stavila George W. Plummer in Chris Schrepel. Predloga je prvotno imela namen prepovedati prodajo vseh alkoholnih pijač. Senat je predlogo toliko premenil, da je določil, da je dovoljeno prodajati pivo po 3.2 odstotkov alkohola in poslanska zbornica je to potrdila. Plummer in Schrepel sta nato glasovala proti svoji predlogi.

MORNARJI SE BODO VO- JAŠKO VEŽBALI

WASHINGTON, D. C., 26. marca. — Uradno je bilo naznanjeno, da bo vojna mornarica izvežbala 500 častnikov in 35,000 mornarjev trgov. mornarice za vojno službo na pomožnih ladjah.

Vežbanje se bo pričelo letošnje poletje, ako kongres dovolji za to potrebni denar.

Vsi ti častniki in mornarji bodo tvorili mornariško rezervo in bodo poklicani v službo v času vojne.

MORILEC ŽENE ZAHTEVA ZAVAROVALNINO

BOSTON, Mass., 25. marca. Garabed Minasian, ki je bil obsojen na 10 do 20 let ječe, ker je ubil svojo ženo, je potem sodišča zahteval zavarovalnino \$7000 po svoji ženi.

Minasian je bil leta 1930 poslan v bolnišnico za slabonmne, ko je ustrelil svojo ženo. Leta 1931 je bil razglašen za duševno zdravega ter se je priznal krivega uboja.

Minasian trdi, da je zavarovalnina njegove žene v znesku \$10000 tekem časa na obrestih narasla na \$7000.

REPUBLICANCI SO PRODRLI DALEČ V FAŠISTIČNO OZEMLJE

ANDUJAR, Španska, 26. marca. — Republikanci so zgodaj zjutraj pričeli napadati fašiste pri Pozoblanco, v severnem delu province Cordoba. Fašistične operacije okoli Pozoblanco imajo namen polastiti se velikih rudnikov živega srebra v Almadenu. Ti rudniki so zelo važni za republikance, kajti razne spojine živega srebra se uporabljajo za izdelovanje močno razstrelilnih snovi.

Vladi častniki pravijo, da so dognali, da je v fašistični armadi na tej fronti 10,000 Italijanov.

Republikanski vojaki so med naskokom peli proletarske pesmi ter so se polastili prvih sovražnih zakopov.

Vladni letalci, ki so leteli pred infanterijo, so sporočili, da so s strojnimi razglašenji več fašističnih oddelkov. Infanterija se je pri prodiranju posluževala tankov in oklopnih avtomobilov, letalci pa so bombardirali fašistična zbirališča. Prodrli so daleč v fašistično ozemlje.

En fašističen aeroplan nemškega izdelka je bil izstreljen ko je skušal spustiti živež 1000 ljudem, ki se nahajajo v cerkvi Virgin de la Cabeza.

V zadnjih bojih se je izkazalo, da imajo republikanci premoč v zraku, tako, da se fašistični aeroplani upajo bombardirati Madrid samo ponoči. Španci pa se boje, da se bo Mussolini za italijanski poraz pri Guadalajari maščeval s tem, da bo generalu Francu poslal večje število aeroplanov.

VALENCIA, Španska, 26. marca. — Vladni letalci so sporočili armadnemu poveljstvu, da so Italijani nenadoma izginili s fronte pri Guadalajari. Mesto njih so na isti fronti španski fašisti.

Kam so odšli Italijani ni znano. General Miaja ceni število Italijanov, ki so bili v nesrečni ofenzivi proti Guadalajari, na 30,000.

RIM, Italija, 26. marca. — Fašistični uradniki zatrjujejo, da niso v nikaki zvezi z italijanskimi “prostovoljci” na Španskem, zato tudi ne morejo potrditi ali zanikati poročila španske vlade v Valenciji, da so bili Italijani odpoklicani s fronte pri Guadalajari.

Drugi krogi pa zavračajo republikansko trditev kot “komunistično propagando”.

VALENCIA, Španska, 26. marca. — Španska republikanska vlada naznanja, da je bilo zadnja dva tedna v bojih pri Guadalajari ujetih najmanj 1300 Lahov, 290 laških vojakov ki so v isti uniformah, ki so jih imeli, ko so odpotovali iz Italije, je bilo pripeljanih iz Madrida v Valencijo.

Nastanjeni so v vojašnici in imajo popolno prostost. Njihov narednik Gianelli ima od vlade posebno izkaznico, da se sme prosto gibati po Valenciji. — Ujetnikom so dali odejo, tobak

in milo. Za kosilo so imeli grahovo juho, v stroju fižol, kisto zelje, svinjsko pečenko, vino in kruh ter sadje ter so jim povedali, da je to vsakdanja hrana republikanskih vojakov. — Dali so jim tudi vso pisarno pripravo, da morejo pisati svojem v Italijo.

POTRES V JUŽNI CALI- FORNIJI

LOS ANGELES, Cal., 26. marca. — V četrtek zjutraj ob 8.49 (11.49 po newyorškem času) je južni del Californije strelsel močan potres, čegar središče je bilo najbrže v okoličini Imperial Valley ali pa še nižje v Mehikem zalivu. Potres so občutili v razsežnosti 10,000 kvadratnih milj.

V Los Angeles in okolici so ljudje čutili dolg, valovit potres. V Long Beach je prišel potres od vzhoda proti zahodu. O enakem potresu so kmalu nato poročala mesta Santa Monica, Glendale, Pasadena, Anaheim in Alhambra. Bolj proti jugu je bil potres močnejši, posebej v bližini San Bernardino.

OSEMNAJST MRTVIH PRI NESREČI Z BUSOM

SALEM, Ill., 24. marca. — Neki privatni bus je na vožnji iz St. Louisa proti Cincinnati zadel ob most, se prevrnil in pričel goriti. Osemnajst oseb je zgorelo pri živem telesu, med njimi tudi neka štiriletna deklica. Samo pet oseb se je rešilo.

ODVAJALEC OTROKA SE JE OBESIL

BUENOS AIRES, Argentina, 25. marca. — Jose Gancedo Gonzales, 44 let stari odvajalec in morilec 2 leti starega Eugenio Pereyra Iralola, sina bogatega argentinskega živinorejca, se je obesil v svoji celici v kaznilnici Dolores pri Mar dela Plata, kjer je čakal na sodnijsko obravnavo.

DOBRA KUPCIJA Z BARVI- LOM IN PUDROM

TIRANA, Albanija, 25. marca. — Tukajšnje trgovine so se dobro založile z barvili, pudrom in drugimi sredstvi za lenotičenje obraza.

Danes stopi namreč v veljavo postava, ki prepoveduje mohamedanskim ženskam nositi pajcolane,

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanso	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.50
Za štiri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopolni bres podpis in osebnoti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališce naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement or Agreement

"Glas Naroda" izdaja vsaki dan izvenredni nedeljski in praznikot

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POGODBA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

Italiji zadnje čase ne gre vse posreči. Res je sicer, da se je uspešno polastila Abesinije, toda s tem si je nakopala sovražstvo in preziranje skoro vsega civiliziranega sveta.

Edinole pri fašistih v drugih deželah je imela še nekaj za slombe. Toda tudi ta ljubezen se je začela ohlajati, posebno na Španskem.

Pomoč, ki jo je poslal Mussolini španskemu fašističnemu generalu Francu, je slednjemu več škodovala nego koristila. Zdaj je Mussolini edinole s Hitlerjem v nekakšnem soglasju, vsi drugi ga gledajo pos strani, oziroma ga očitno sovražijo.

Dandanes pa ne more biti niti posameznik niti država brez prijateljev in zaveznikov.

Proti vzhodu meji Italija na Jugoslavijo. Dolgih sedemnajst let si je prizadevala to svojo sosedo ustrahovati.

Mussolini ji je ponovno pretil ter je večkrat, ko je govoril o razširjenju italijanskih meja, kazal proti vzhodu.

Takšnega zatiranja kot ga je bilo deležno naše ljudstvo v zasedenem Primorju, ne pozna evropska zgodovina zadnjih par desetletij.

Proti dobro pripravljeni ter po številu prebivalstva znatno večji sosedji je bila sama Jugoslavija prešibka. Kot člani ca Male antante in zaveznica Francije bi se pa v skrajnem slučaju lahko kosala z njo.

To je uvidel tudi Mussolini ter odločil: — Ker zgrda ni šlo, bo pač treba zlepa poskusiti.

Italiji manjka tistih surovin, ki jih ima baš Jugoslavija v izobilju. To so razne rude, premog, predvsem pa les.

Zavarovanje pred nevarnostjo, ki bi Italiji utegnili prepetiti od vzhodne strani, in pa gospodarski razlogi — to je dalo povod pogodbi, ki sta jo v četrtlet sklenila v Beogradu v Mussolinijevem imenu grof Ciano in v imenu jugoslovanske vlade dr. Stojadinovič.

Pri tej priliki je italijanski zastopnik obljubil, da bodo italijanske oblasti bolj človečansko ravnale z narodnostno manjšino v italijanskem ozemlju kot so ravnale z njo doslej.

Ta obljuba je za nas kot narod znatno večje važnosti kot pa razne gospodarske in politične zadeve, s katerimi se bo sta skušali obe državi okoristiti.

Toda obljuba je Lahu običajno le obljuba; do njene izpolnitve je še daleč. Primorski Slovenci namreč še niso pozabili svečane obljube, ki jim jo je dal italijanski kralj, ko je laska armada z belimi zastavami "znagovito prodirala" v naše kraje:

— Vaše narodnostne pravice bodo nedotakljive. Vaš jezik bomo spoštovali kot vašo največjo svetinjo.
In kaj se je začelo goditi par let kasneje...

Nove hiše za Amerikance.

Preskrbovanje tretine ameriškega prebivalstva, živeče v revnih predelih (slums) naših mest, z boljšimi stanovanji je postalo veličazen narodni problem. Narodni gospodarji so mnenja, da gradnja hiš po vsej deželi je najbolj sigurno sredstvo za odpravljanje široke nezaposlenosti v tej deželi. Socijologi pokazujejo na strašno ceno, ki jo Amerika plačuje za svoje "slums", ki so zlatvni pripoznani kot režišče zločinstva in vzrok mnogih tisoč smrti, ki bi lahko preprečile. Podjetniki so v splošnem enoglasnega mnenja, da ne morejo koristnosno podreti stare, nezdrave, lahko vznemljive stanovanjske hiše in jih nadomestovati s cenimi, modernimi stanovanji. Mnogi verjamejo, da le vsenarodno prizadevanje pod vodstvom federalne vlade more rešiti to nujno potrebo novih stanovanj.

V dnevih "boom-a" od 1926 — 1928 so se vsako leto nova stanovanja povečala 400,000 družin. Stavinstvo je postalo razkošna obrt, ki se ni brigala za milijone ameriških družin, katerih dohodek je bil pod \$1200 na leto. Ti so bili obsojeni ostajati nadalje v slumih. Nezaposlenost tokom let depresije je še povečala prenatrpanost v teh neugodnih mestnih okrajih. Hišni posestniki, ki so našli, da se jim ne izplača popravljati stare hiše, so dopuščali, da se stare hiše v slumih podirajo nad glavami najemnikov.

Tenement House Commissioner Langdon W. Post iz New Yorka trdi, da dva milijona prebivalcev tega velenesta živi v tenementih (cenih najemniških hišah), ki so bile že pred 25 leti obsojene kot neogovarjajoče enostavnim zahtevam zdravja in čednosti. On čeni, da slumski tenementi plačujejo na davkih le četrtino javne postrežbe (čestne razsvetljave, in popraviljanja ognje gaske in policijske službe, itd.) ki jo dobivajo od mesta. Razliko morajo plačevati drugi davkoplačevalci, ki so tako primorani podpirati slaba stanovanja. Odpravljene slumov mesta New York in nadomestitev istih z modernimi tenementi bi po njegovem mnenju stalo približno dva milijona dolarjev.

Preskrbovanje Amerike z novimi stanovanji utegne biti za res presijajna naloga za privatno podjetništvo. Zastopniki posla, delavstva, konzumentov, mestnih in državnih oblasti, socijalnih organizacij in

cerkev pričali so ob zaslišanih glede Wagnerovega zakonskega predloga v aprilu 1936 in izjavili, da le kreditna zgradba federalne vlade je sposobna premagati ta problem. Mnogo smo se naučili tekom triletnega izvrševanja federalnega programa za gradnjo enih stanovanjskih hiš v odpomoč proti nezaposlenosti. Občine in državne vlade so ustanovile takozvane hišne oblasti in odbore, da preiskujejo razmere. Njihova poročila popisujejo strašne stanovanjske razmere, ki obstojajo širom dežele, in priporočajo federalno inicijativo in lokalno sodelovanje v obširnem programu pregradnje kot edino rešitev.

Regulacija, ne pa konstrukcija je bila dosedaj stanovanjska politika vladnih organizacij v Združenih državah. Večina nadzirajoče zakonodaje, vzakonjene v korist zdravju in varnosti, je ostala na papirju; slumi niso izginili, marveč so narasli. Oprostitev od davkov za korporacije ob omejenih dividendah je bilo zadnje prizadevanje pred depresijo, da se povzbudi gradnja hiš za cene najemnine. Samo mesto New York je zgubilo stotine milijonov dolarjev na davkih v sled to indirektno podpore. Knickerbocker Village je dokaz neuspaha te rešitve hišnega problema. Mnogo blokov starih hiš sredi sluma je bilo odpravljenih in 1592 apartmentov je bilo zgrajenih, ali družine nizkega dohodka, za katere ta nova stanovanja so bila namenjena, ne morejo premagati, ta mošnje stanarine.

Z mnogimi vzornimi apartment hišami, zgrajenimi od človekoljubov, delavskih organizacij in zadrug, izid je bil enak. Nikak od teh projektov ne nudi sob ob stanarini \$6 za sobo na mesec, kar je največ, kar tretina našega prebivalstva more plačevati.

V tej zvezi je zanimivo poudarjati, da je Evropa daleč naprej pred Ameriko v preskrbovanju ljudstva z vzornimi cenimi stanovanji. Angleška je sezidala čez milijon hiš, katerih mesečna najemnina je \$2 do \$4 za sobo. Na Nemškem je skoraj 2,000,000 družin dobilo dobra stanovanja za \$4 na mesec. Francoska je zgradila 500,000 hiš v porušeni pokrajini bojšča. Skoraj je ni dežele v Evropi, ki ni priskrbel delavskemu stanu moderna stanovanja ob tako nizkih stanarinah, kolikor delavci more premagati.

D'ANNUNZIEVE SMRTI

O d'Annunziu, pesniku italijanskega imperializma in fašizma, so poročali te dni ponovno, da se n.isi tako rekoč pred svojo smrtjo usmrtili. Vrgel se bo v kad z jetko tekočino, ki naj bi razkrojila njegovo telo.

Takšne stvari niso d'Annunziu nič novega. Svet je imel že večkrat priliko, da se je zabaval z njegovimi mrtvaškimi nastopi. O njem pravijo, da spi že nekoliko let odet v franciškanski kuto, v krsti na mestu v postelji, kakor normalni — in tudi nenormalni — ljudje. Takšna grozotna navdahnjenja pa ga nič ne ovirajo, da bi v svoji razkošni vili v Gordonu ne sprejemal mišnih mladih prijateljic. Tako je bilo vsaj še pred kratkim.

Ena najbolj čudnih smrti, ki si jih je dovolil (ki so se pa še vse iztekle srečno), je bila pač tista, ki jo je uprizoril pred kakšnimi tridesetimi leti v Viareggiu. Takrat je oboževal — in kopiral — angleškega pesnika Percyja Shelleya, ki je izgubil svoje življenje kakor znamo, na neki voznji z jadrnico v bližini Viareggia. V utopljenčevem žepu niso našli denarja niti kakšnih listin, pač pa zvezek Ajshila. Nu, in d'Annunzio si je vtaknil zvezek Ajshila in žep, našel je v Livornu ob brilično viharnem dnevu jadrnico in se odpeljal proti San Terenzu — kakor Shelley.

V višini Viareggia mu je sprecej težave v resnici uspelo, da je prekučnil čoln in padel je, kakor nekoč Shelley, v valove Tirenskega morja. Življenjski jepis, ki poroča to junaško anekdoto, prstavlja lakonično: "Pesnik pa se je rešil s plavanjem."

BLAZNIKOVA Pratika
za leto 1937
Cena 25c
+ poštino vred
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRIŽI Z VELIKIMI TOPOVI

Velike pomorske sile so sklenile pogodbo, po kateri bi tudi največjih bojnih ladij ne smele oboroževati s topovi večjega kalibra nego 35 cm. Japonci so nato izjavili, da jih nobena takšna pogodba ne veže. Zgraditi hočejo ladje s topovi 45 cm. Ameriški admiral Stanley je potem menil: "Če se Japonci nečjejo držati nobejih meja, tedaj tudi za nas ni mej."

Toda stvar ni tako preprosta. Za topove do 35 cm lahko namreč še uporabiš ladje do 25,000 ton. 45 cm topovi pa zahtevajo že tonazo najmanj 35,000 ton. In potem takšne ladje ne zado več zlahka skozi Panamski prekop. To pa morajo kajti drugače bi bila Amerika prisiljena graditi res dve posebni brodoviji, eno za Atlantik in eno za Pacifik. Ali pa bi morala razširiti Panamski prekop, kar bi trajalo kopico let.

Okrog leta 1900 so gradili 15,000 tonske bojne ladje s 30 cm topovi ki so vsak tehtali po 50 ton. Okrog leta 1925, so gradili 40 cm ladijske topove, ki so tehtali vsak po 104 tone. Potem pa so strokovnjaki izračunali, da se da stvar napraviti tudi drugače. Če pomorska bitka pri Skagerraku v svetovni vojni je dokazala, da zmaga nikakor ni odvisna samo od velikosti topov. Če bi bilo tako, bi ne imelo nemško brodovje nobenega uspeha. Tako pa se je na primer nemška oklopna križarka "Kaiser Wilhelm der Grosse" z 10 cm topovi prav uspešno rvala z anglesko oklepno križarko "Highflyer", čeprav je imela ta 15 cm topove. V ostalem pa je tudi slovit dalekonosni top, debela Berta s katerim so Nemci med svetovno vojno obstreljevali Pariz, s svojim 20 cm žrelom daleč zastajal za ogromnimi mošnjami. Strokovnjaki so namreč izračunali, da po današnjem stanju težke artilerije učinek ni nič večji, če se prekorači kaliber 40 cm. Strelna brzina manjših topov je vsekako večja in čeprav so njihove granate znatno lažje, dobi sovražnik že po triminutnem streljanju isto tolikšno množino učinkujočega materiala, kakor iz večjih topov. Če računa britska admiraliteta z bodočo vojno in z eventualnimi pomorskimi bitkami v Sredozemskem morju, kjer je boljši razgled nego v severnih morjih, tedaj si mora biti v zavesti, da se bodo te bitke lahko otvorile na veliko večjo razdaljo.

Peter Zgaga

POGLAVJE O MODI
Mi moški se precej enakomerno oblačimo.

Hlače, telovnik in suknja tvorijo poglavitne dele moške obleke. Na glavi pa kapa ali pa klobuk in čevlji ali šolni na nogah.

Nekoliko razlike je v ovratnikih. Nekateri so trdi, nekateri so mehki; edina raznolikost je v kravatih.

Prej je bila v modi tudi palica, toda v vsem New Yorku poznani samo enega rojaka, ki nosi palico, ne da bi se mu bilo treba opirati nanjo. Zato pa ni nič bolj imeniten.

Edinole v hlačah je majhen razloček.

Lani so bile malo bolj široke, letos so malo ozje. Ne vem, kakšne bodo prihodnje leto.

Naj bodo take ali take, hlače bodo vendarle.

Drugeče je seveda z žensko modo, ki se izpreminja od dne do dne, od tedna do tedna, od leta do leta.

Zenska moda se ne tiče samo obleke, pač pa ženske v splošnem.

Nedavno, naprimer, so bile moderne suhe ženske, dočim so letos debeluške v modi. Posebno debela ne sme biti, ampak ravno prav.

In sam ne vem, kaj počne ženske, da se jim z malimi izjemami skoro popolnoma spreči zadoštiti zahtevam mode.

Dosti jih poznam, ki so suhe, ko moda diktira suhost, pa postanejo takorekoč kar čez noč prijetno okrogle, ko pravi moda, da za pet in pol čevlja visoko žensko ni stopetdeset ali stoštedeset funtov nobena sramota.

Kako to skomandirajo, mi ni znano, to je pač njihova skrivnost.

Po poljubnosti se menda ne morejo napihniti, kadar moda veleva, špela pa tudi ne posnamejo, če zahteva moda pretirano suhost.

Pred par leti je premeten barber povedal ženskemu svetu na uho, da bi bila ženska dosti lepša, če bi imela pristrizene lase.

Tako skrivnostno je povedal, da so vse smatrale njegove besede za povelje neizprosne diktatorice mode.

In glej, po preteku par tednov so bile vse več ali manj okusljene, barberji so se pa začeli voziti v dragoceni avtomobilih.

Istočasno z lasmi se je pričelo krčiti tudi krilo ter je lezlo višje in višje kljub odločnim protestom moralistov, svetih mož in pa tistih žensk, ki imajo predebele, presuhe ali prekrive noge.

Ostalemu svetu je pa zastajala sapa, in vse je napeto pričakovalo, kam da bo prišla ta reč.

Naenkrat je isti bogati barber menda umrl, — baš pravčasno, kajti zadeva se je bližala že kritični točki — ženske so pustile rasti lase, in z lasmi vred so se začela tudi krila daljšati.

Sedaj jim padajo lasje na pleča, dočim se jim bodo kikkle kmalu vlačile po tleh.

Pass sploh nimajo več nobe-nega, oziroma jim je pas čisto pod pazduho zlezel.

Pravijo, da je to moda francoske cesarice Evgenije, katera je sredi prejšnjega stoletja v Parizu določala, kako naj se ženske oblačijo.

Meni sedanja ženska moda ne ugaja.

Bo pač treba potrpeti še par mesecev, da se bo izpremenila, kajti dve stvari sta na svetu, ki sta podvrženi hitrim in temeljitim izpremenbam; sreča in moda.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 20.00	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 27.00	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 54.00	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 108.00	Lir 2000
		\$ 162.50	Lir 3000

KNE SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za vsaki \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. — " " "	\$ 10.50
\$ 15. — " " "	\$ 15.25
\$ 20. — " " "	\$ 20.00
\$ 25. — " " "	\$ 24.75
\$ 30. — " " "	\$ 29.50

Frajemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER SA PRISTOJNO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgotrajne skušnje vam zmoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. "to so zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, pošni liste, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej tako za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

STOLETNICA PUSKINOVE SMRTI

V Rusiji so nedavno svečano praznovali stoletnico smrti slavne ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina. — Slika nam kaže prizor na Puškinovem trgu v Moskvi, kjer se je zbralo nad 25,000 ljudi.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAEL ZOŠČENKO:

ZGODBA S TROCKIM

Ze dolgo je tega. Zdi se, da je bilo leta 1924. Skratka, bilo je takrat, ko se je NEP razvil v vsem svojem sijaju. NEP prav za prav nima s tem nič skupnega. Tu se govori samo o smešni moskovski zgodbi. Ta zgodba je zrasla na tleh strahu iz nekaterih okolnosti. No, sicer boste pa sami videli, kako in kaj je bilo. Pripetilo se je to kot rečeno v Moskvi in baš v stanovanju Zusjeva, Jegora Mitrofanoviča. Morda poznate takega moskovskega tovariša. Mož svobodnega poklica. Neke sobotne je priredil zvečer domačo zabavo. Brez vsakega povoda. Kar tako, da bi se malo razvedril. Zbrali so se seveda mladi, vročekrvni ljudje, sami mladi, takorekoč začetrniške glave. In čim so se zbrali so se pričeli hudi spori, prerekanja, diskusije. In našlo je tako, da je pogovor kmalu preskočil na velike politične dogodke. Med gosti je rekel nekdo nekaj o knjižici tovariša Trockega. Drugi mu je dal prav, tretji je pa dejal: "To je sploh trockizem." A četrta je pripomnil: — Da, tako je, a morda ni tako. In sploh, — je dejal — še ni znano, kako pojmuje tovariš Trocki besedo trockizem. Kar je med ženskimi gosti sodružica Ana Sidorova prebledela rekoč: — Sodrugi! Kaj mislite, ali bi ne kazalo telefonirati sodruhu Trockemu? Kar vprašali bi ga. Med gosti je zavladala tišina. Vsi so se hkrati ozrli na telefon. Sodružica Sidorova se prebledela še bolj in dejala: — Zahtevali bomo recimo Kremli. Pokličimo k telefonu sodruga Leva Trockega in ga vprašamo kaj... Dvignil se je vik in krik. — Seveda! — so kričali vsi. Seveda! — Tako je prav. Telefonirajmo in vprašajmo... To se pravi tako in tako. Leva Davidoviča. Tedaj je pa stopil energičen tovariš Mitrohin k telefonu, rekoč: — Takoj ga pokličem. Dvignil je slušalko, rekoč: — Bodite tako prijazni... Kremli. Gosti so zadržali sapo in stopili v polkrogu k telefonu. Sodružica Ana Sidorova je postala bleda kakor papir in odšla je v kuhinjo, da bi se osvežila. Najemniki iz vsega stanovanja so se zbrali seve v sobi.

Prišla je tudi gospodinja, ki je bilo stanovanje na njeno ime prijavljeno, Darja Vasiljevna Pilatova. Ustavila se je na pragu in napeto opazovala kako se dogodki razvijajo. A dogodki so se razvijali strašno hitro. Energični tovariš Mitrohin je telefoniral: — Bodite tako prijazni in pokličite k telefonu tovariša Trockega. — Kaj? In naenkrat so gostje videli, kako se je tovariš Mitrohin izpremenil v obraz, kako se je plaho ozrl na vse prisotne, stisnil slušalko med kolena, da bi se ne slišal iz nje glas in začepetal: — Kaj naj odgovorim? Vprašujejo me v kakšni zadevi? Od kod govorim. Menda bo tajnik... Tedaj se je družba malo odmaknila od telefona. Nekdo je dejal: — Reci, iz uredništva. Iz "Pravde." Govori vendar, kladaj nerodna. — Iz "Pravde" — je odgovoril Mitrohin zamolklo. Kaj, prosim? — Tako na splošno zaradi članka. Nekdo je pripomnil: — Lepo kašo smo si skuhali. Zdalj je pa pojejte. Le čakajte, še sitnostj bomo imeli. Gospodinja Darja Vasiljevna Pilatova, ki je bilo na njeno častiljivo ime prijavljeno stanovanje, se je opotekla na pragu, rekoč: — Ah, križ božji, jaz nisem kriva. Uničili ste me, cigani gndi! Kaj bo zdalj? Odložite slušalko. Odložite v mojem stanovanju slušalko. Ne dovolim vam v svojem stanovanju govoriti z voditelji. Tovariš Mitrohin se je plaho ozrl na družbo in odložil slušalko. In znova je zavladala v sobi mučna tišina. Nekateri gostje so počasi vstali in odšli domov. Kar jih je še ostalo, so sedeli pet minut nepremično. Naenkrat je pa zapel telefon. Sam gostitelj Zusjev je stopil k aparatu in v grozi, toda odločno dvignil slušalko. In prisluhnil je: Naenkrat je izbuljil oči in pot mu je oblil čelo. Slušalka se mu je jela trepeti v roki. Iz nje je zagrmel glas: — Kdo je klical tovariša Trockega? V kakšni zadevi? — To bo menda pomota, — je odgovoril Zusjev. — Nihče ga ni klical. Oprostite! — Nobene pomote! Od vas so telefonirali.

Gostje so se začeli prerivati v predsobo, ne da bi se ozrli drug na drugega so se molče oblačili. In odhajali so in nikomur ni prišlo na misel, da je bilo to telefoniranje samo šala. To so zvedeli šele drugi dan. Eden izmed gostov je sam priznal. Odšel je bil iz sobe takoj po prvem pogovoru in telefoniral iz avtomata. Tovariš Zusjev se je sprijateljil v hotel mu je celo prisotliti zausnico.

AVTO JE SREČAL NOSOROGA

Nemec Julius Wiedmann, ki je delal mnogo let kot sofer na veliki cesti, ki vodi iz Krtuma k Viktorijinemu jezeru v Ugandi in se je sedaj vrnil v domovino, pripoveduje sledeče o nekem svojem nevarnem doživljanju: "Dolge mesece lahko voziš po neskončnih cestah juga, ne da bi doživel kaj posebnega. Veasih pa se zgodijo vendar prav neprijetne stvari, kakršna je bila tista v lanskem letu. Bil je zelo vroč dan in vozili smo se skozi redek gozd, ko se je pred nami, med debli, nenadno pokazala sivo rjava gmota, ki se je precej hitro bližala. Sprva sem smatral to gmoto za vola, ki se je bil izgubil, potem pa je postajala vidno večja in se je na koncu izkazala za nosoroga. "Jaz sicer nisem doživel še nobenega srečanja z nosorogi, toda nekateri tovariši so pripovedovali grozotne zgodbe o teh živalih. Tako mi ni bilo prav nič prijetno pri sreč, ko sem gledal, kako se je debeloškozeč bližal v hitrem diru. Pri tem je bilo najbolj neprijetno, da je prihajal navpično na cesto in bi moral našo pot nekoliko sprejati križati. Hotel sem ga prehiteti in sem spustil plin. Cesta je bila kaj slaba in v trenutku se je razvila prava dirka. Avtobus je dirjal, kar se je dalo nosorog, ki je sličil bližajoči se gori, tudi ni zaostajal. Šlo je za to, kdo bo prej dosegel presečišče na cesti. Lahko bi prišlo do katastrofe, kajti če bi nas žival zadela v bok, bi nas prevrnila. Ta dirka je trajala komaj minuto. Potniki so gledali skozi okna in opazovali nosoroga. Z rokami, ki so me bolele, stiščal krmilo. Sedaj sem videl zbesnelo "goro" komaj meter poleg sebe, lobanja ji je molela nizko ob tleh — in potem je nekaj odgrmelo za avtobusom. Oddahnil sem se, ko sem bil mi-

MOŽ NI VEDEL ZA ZENINO LJUBEZEN

Senzacionalen umor na Dunaju, katerega žrtev je postala žena odvetnika Goldreicha je zdaj skoro do zadnje podrobnosti pojasnjen. Policija je zaslišala tudi moža umorjenke, ki je izjavil: Devetnajst let sem živel s svojo ženo v srčnem zakonu, ki bi bil ostal najsrečnejša zveza, da se ni med naju vrnil italijanski trgovec Perotti. Niti enkrat si nisva resno nasprotovala z Lili. Skrbel sem zanjo, kolikor je bilo v mojih močeh, ona pa ni več zahtevala. Približno pred tremi leti, ko sva bila na smučarskem oddihu v Seefeldu, sem imel priložnost spoznati Perottija, ki je prinesel nesrečo v mojo družino. Lili je tedaj napravila nekaj večjih smučarskih izletov, toda vedno sama. Perotti in jaz sva vedno ostala v penziji, kjer smo imeli hrano. Nikoli nisem opazil, da bi bil kazal Italijan kakšno globljo čuvstvo do moje žene. Govorila sva s Perottijem pač o vsakdanjih stvareh, večinoma o politiki in gospodarstvu. Toda sporazumevanje med nama ni bilo lahko, kajti Perotti je govoril samo svoj materin jezik in franoski, jaz pa le za silo tolčem malo po francoško. Če je bila moja žena z nama pri mizi, mi je ona tolmačila Perottijevo izjavo. Šele po dolgem času sem spoznal da se Perotti malo preveč osveča Lili. Tedaj sem ji dejal, naj se nekoliko oddalji od njega. Niti slutil nisem, da je bilo med njima ljubavno razmerje in da sta si celo dopisovala. Presenetilo na me je, da je bil Perotti nekoč, ko sva z Lili prisopla v neko italijansko mesto z morja, na molu, kjer naju je pozdravil. Lili mi je pojasnila, kako je prišlo do tega. Pisala mu je razglednico s potovanjanja. Potem mi je Italijan takorekoč izginil izpred oči in nisem ga videl vse do dneva tragedije. Po izjavah sestre in matere umorjene Lili je hotela pokojnica svojemu možu priznati svoje razmerje s Perottijem, da bi se ga lažje iznebila. Nepričakovana smrt pa je prekrizala njeno namero. Doslej še ni mogoče napraviti končne sodbe, kdaj je storil Perotti sklep, da bo svojo nezvesto ljubico umoril. V preiskavi so ugotovili, da je nosil s seboj nabit revolver že precej časa, vsekako od dneva, ko mu je Lili zagrozila z ovadbo na policiji. Mož, ki se nahaja zdaj v bolnišnici, pa trdi, da te mu ni tako. Pravi, da je izvršil čin v afektu in pristavlja, da se ne spominja več, kako se je odigrala krvava drama. mo. Za deset centimetrov je nosorog zgrešil avtobus. Stvar je bila res neprijetna."

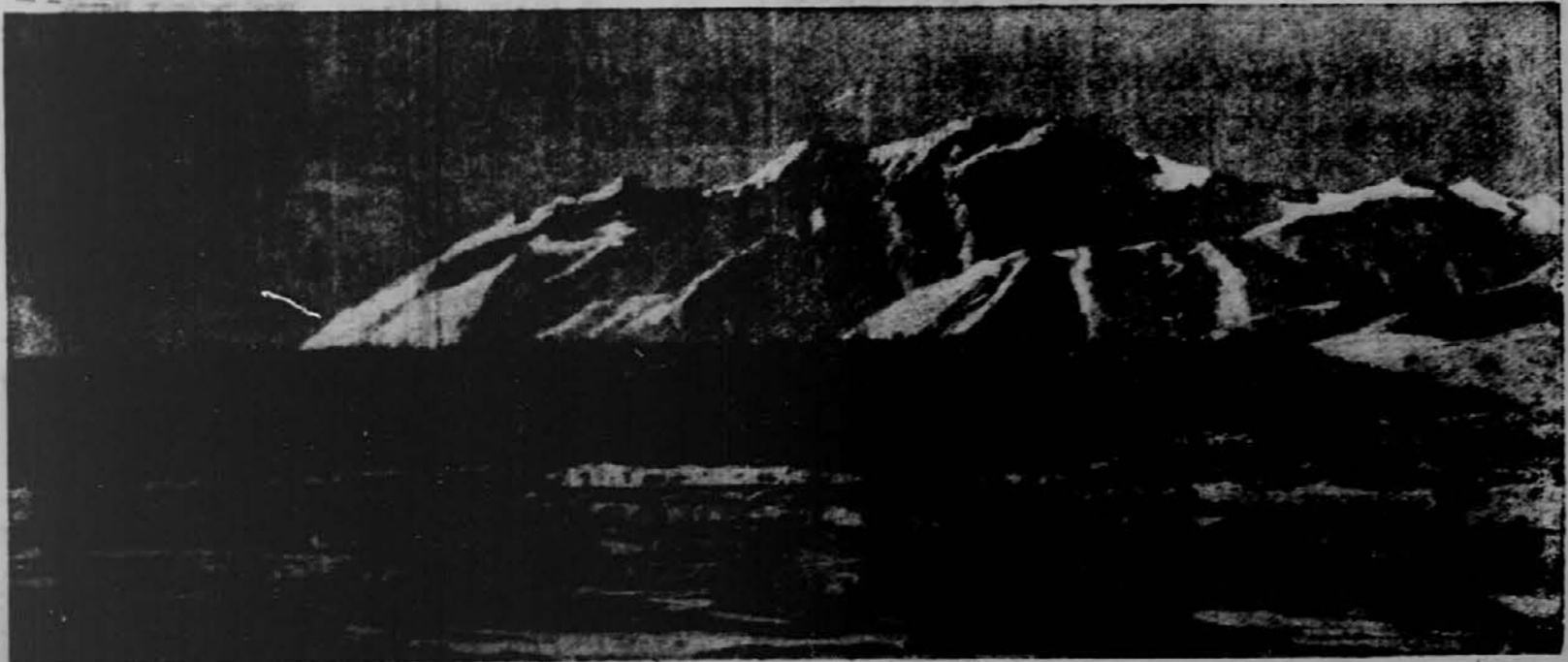
L. Ganghofer: Grad Hubertus :: Roman ::

118 Minuta je prešla za minuto, a zunaj na hodniku je bilo slej ko prej vse tiho. "Zaspal se je!" Ukrala se je v bratovo sobo. "Vili!" je zaklicala tiho v temo. Nobenega glasu. Dotipala se je do postelje, da bi zdravila zaspaneta. Njene roke so segle po praznih blazinah. Prestrašena je prižgala luč. Soba je bila prazna. Femen strah ji je prevzel srce. Potem se je spomnila, kako odločno se je sprva sinoči ustavljal Vili njenemu načrtu. In je zdaj morala misliti, da ji je bil obljubil samo na videz: hotel jo je pomiriti, da bi nemoteno izvršil svojo namero in še ponoči odpotoval v Monakovo — sam! Kiti za čas ni vedela, kaj naj zdalj ukrene. ukrene. Potem je odločno pokimala predse in ugasnila luč. S tiho naglico se je vrnila v svojo sobo in prišla usnjeni kovčeg. Bil je tako težak, da so jo skoro zapustile moči, še preden je prišla do drevoreda. Začelo se je rahlo svetlikati, in po drevju so že čvikale sinčice in škinkavci. Tudi orlija kletka je že ozivila; pridno si je vseh šestero roparic snažilo perje. Ko je prišla Kiti težko ditajoč pod bremenom kovčega mimo kletke, so orli stegnili svoje vratove. Nakičnje je privedlo po cesti drvarja, ki je odhajal na delo. Na Kitino prošnjo ji je zanesel kovčeg do Mahovnika. Tu je morala dolgo trkati na okno. Končno se je prikazal gospodar, ki je bil šele napol prespal svojo pijanost. Zapregel je belec pred koleselj. Ko je sedela Kiti na voz, se je razlegei z gora doli, prav da-keč, pojemajoči odmev strela. Kiti ga je preslišala, ker je bila z vsemi mislimi pri belcu, ki se je spustil v dvomljivo hiter dir. Med vožnjo je morala venomer buditi Mahovnika, ki so mu očči same od sebe lezle vkup. Končno je prišla sama za vajeti in zavijetela bič. Toda belec je bil pretrpežljivo kožo in se ni dal motiti v svojem miru. Postaja se je komaj prikazala, ko je lokomotiva zaživžgala k odhodu. Štiri ure do naslednjega vlaka! In v Monakovo bo prišel ob tretj popoldne! Obupana se je pustila Kiti v pogajanja s postajnim načelnikom, ki se mu je v "stroge predpise" vkleknjo srce korčno omeščalo. Z drezino je dal odpeljati Kiti do križiščne postaje na glavni progi, da bi se ujela vlak, ki je prihajal še pred

eno popoldne v Monakovo. Posrečilo se je. Kiti je naročila oddelek prvega razreda sama zase in se je vanj zaklenila. Sprevodnik je debelo pogledal, ko je v Monakovem namesto zaprašenega drobnokričca, ki je dve uri prej smuknil v oddelek, priletel zdalj iz njega snežnobel metuljček. Vsi so se ozirali za njo. Kiti je urno stekla proti izhodšču in poklicala izvoščka. "V stoinico! Hitro!" Skočila je v voz in utrujena omahnila na blazine. "Dvajset minut čez eno!" se je prestrašila in pobobnala na okence: "Hitreje! Hitreje!" Zdalj je bila kočija na zadnjem uličnem preloimu in skozi ozko ulico sta se prikazala sivo preperela, mogočna zvonika monakovske stolnice. Končno vendar!" je vzkliknila Kiti in si pripravila denar za izvoščka. Nestrpnost ji je začela v noge; v zibajoči se kočiji je omahnila zdalj na to, zdalj na ono stran, ter se pri tem vedno ozrla skozi okno. Zdalj je zavila kočija na trg pred stolnico, a komaj se je ozrla Kiti proti cerkvenemu portalu, jo je obšel takšen strah, da ji je izginila vsa kri z lice. Poroka je morala biti že končana. Tri kočije so zaporedno vozile proti notranjemu mestu. Pred cerkvijo je stal samo še en voz; pri njegovih odprtih vratih sta stala dva gospoda in se, segajoč si v roke, poslavljala. Starejši je zavil okoli cerkve — profesor Werner. Mlajši je nekaj dopovedoval kočijažu. Tedaj je čul, da ga nekdo kliče, in se zdrnil. "Gospod Forbeck!" Ko se je obrnil, je uzrl Kiti, ki je kočila iz kočije. Z vibrirajočo obleko in v snežno belem labodjem plašču, ki mu je široke rolake naperjal veter, da sta bila podobna svetilna perotima, je pritekla proti njemu in mu stegnula roke nasproti. Beseda mu je zamrla na jeziku, toda njegove svetle oči so se pasle na lepi postavi in se opajale. Kiti je spregovorila prva. "Hvala Bogu!" To je zvenelo tako veselo, kakor bi jo bila minila vsa razburjenost, nemir in utrujenost. "Kontesa Kiti!" je dejal Forbeck v zadregi. "In sami! Kako pridete v Monakovo?" "Pa še vprašujete! In stojite pred menoj v traku in z belo kravato! Ali mislite, da sem mogla prenesti in pustiti svojega Tasa samega brez sestre!"

DALJE PRIDE

OGROMEN LEDENIK V ALASKI

Meseca novembra se je začel pomikati proti strugi Big Delta reke, 125 milj vstran od Fairbanksa, Alaska, ogromen ledenik. Vse ceste, vodeče v to. važno severno mesto, so ogrožene.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

- Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?
Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?
TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! !
IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani
Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dediči Cena 3.50
V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani
Kovač Šimen; Zoroka z zaprekami; V gotobnjaku; Mohamedanski svetnik Cena 1.50
WINETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani
Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-či, lepa Indijanka; Prokletvo zlata; Za detektiv; Med Komanč in Apači; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Ear; Pri Komančih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka Cena 5.50
PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani
Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju Cena 1.50
SATAN IN ISKARIJOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani
Izraelenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnost nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Cena 1.50

Naročite jih lahko pri: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

TAKO ŠAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: H. M.

(29)

"Samo potrpite, Baderjeva mama, tudi za mene bo še prišlo"
Helga je bila popolnoma prepričana. Tudi na njo bo dr. Falke mislil.

Ko bi vedela, kako zelo je že skrbel za njo, bi bila celo vznemirjena. Samo zaradi nje je govoril za Jurija Baderja pri gospodu Weitbreutu, da je brez daljšega pomisleka sprejel mladega šoferja.

Podoba tega finega, po usodi tako zelo preiskusnega dekleta ga ni zapustila. Na roki je imel, da bi ji pomagal — s službo svoji lastni hiši. Toda nekaj ga je zadrževalo, da bi ji o tem kaj rekel. Kajti utis, ki ga je napravila nanj, je bil zelo močan. Zopet se ga je hotel otresti. Svoje sile je potreboval za svoj poklic, za svoje težko življenje in se ni smel izrabiti v brezupnih bojih. Kajti bil je vezan, vezan na svojo slepo ženo.

Ko je svetloba oči njegove žene vsled neke nezgode ugasnila, se je zanj pričela muka, ki je bila tako težka, da si ni nikdar mislil. Vse veselje do življenja mu je bilo uničeno. Samo z napornim delom, ki mu ni pustilo, da bi mogel misliti na svojo žalostno usodo, je še mogel prenašati svoje življenje.

Žena se mu je smilila v dno srea; z največjo pazljivostjo ji je strigel in skrbel za njo. Toda kako ga je žalila in mučila; to pri vsem njenem trpljenju že ni bilo več dopustljivo. Treba mu je bilo angelske potrpežljivosti, da je vse to prenašal. In vsi so ga občudovali zaradi njegovega junaškega obnašanja in da nikdar ni izgubil miru. To je bilo že osem let — in koliko let bo še trpel! Njegova žena je bila drugače zdrava, imela je osemindeset let, mogla ga bo še preživeti; ker je bil dobrih deset let starejši od nje. Toda o tem se ni upal prenešlejševati; dahč je odganjal od sebe misli, da bi našel kako rešitev tako ali tako. Tako je odločila z njim usoda in temu se ni mogel protiviti; z železnimi rokami ga je tlačila k tlom.

Deset let je bil poročen z lepo in razvajeno Regino, ko se je pripetila nesreča. Iz neprevidnosti je v pripravo za zvižanje las v naglosti vtila bencin mesto alkohola, ko je stenj se gored, da bi si naglo še zvilila nekaj kodrov. Steklenica se je razletela, plamen svigne kvišku in objame las. Z groznim krikom se vrže na tla, da bi pogasila plamen. Prestrašene služkinje vržejo na njo odeje. Tudi pomoč je naglo prišla, toda nesreča se je zgodila.

Po dolgem času je mogla Regina zopet vstati; toda luč oči je bila uničena.

In mogoče ji je to bila še milost, ker je še morala živeti. Tako ni mogla videti opustošenja, katero ji je nesreča povzročila na njenem obrazu. Čez čelo in lica so se vlekle rdeče brazgotine, ki so prej lepi obraz spalele, da je ni bilo mogoče več spoznati.

Dr. Falke je neizmerno trpel vsled nesreče svoje žene, in bolj, ko bi bila nesreča zadela njega in na vse načine se je trudil, da bi ji pomagal prenašati veliko gorje. Toda vsem tolažilnim besedam je bila nedostopna. Nesreča mu je pokazala ves njen značaj, ki ga je že v prvih letih zakona zelo razočaral.

Popolnoma je bila navezana na prazno, hrupno družabno življenje in je v njem zrastle. Lášpanje, moda, zabave, razveseljevanje, plesi — to je bila vsebina njenega življenja. Njena močno izrazita nečimurnost je iskala za svojo temno, zapeljivo lepoto tak okvir, ki je mogel moza za malo časa omamiti. Prebujenje iz te omame pa je bilo zanj bolešno in ga je stregnilo. Za spremljevalko skozi življenje si je iskal zvesto, razumno tovarišico, ne pa za modo norečo ženo, ki se za njegove posle ni prav nič zmenila. Prišlo je med njima do sporov glede nazorov in tedaj se je njen značaj pokazal v ne posebno ugodni luči. Očitala mu je, da jo je kot revež poročil zaradi njenega bogastva. In ker je tak občutek najhujši za človeka, ki ljubi čast in se zaveda svojega stanu, zato je nastal med obema globok prepad, ki ga ni bilo mogoče več premestiti in to tembolj, ker je bil ta občutek neopravičen, kajti Klament Falke je Regino v resnici ljubil.

Zato se je držal vedno bolj za sebe, se je popolnoma vrgel v svoje delo ter je kmalu postal najbolj zaposlen odvetnik v mestu, ki je zaslužil mnogo denarja, ki ga je Regina zapravljala z obema rokama ter je svoje življenje polnila z razveseljevanjem in je tudi sprejemala dvorjenje drugih moških. Dokler ni prišla ona nezgoda. Tedaj pa je skušal dr. Falke v breznejni bolesti in iz usmiljenosti pozabiti vse, kar ju je ločilo.

Pa tudi ta požrtvovalnost ni našla priznanja. Izgledalo je celo, kot da ga je žena dolžila, da je kriv njene nesreče. Ob svojem prostem času je moral biti vedno poleg nje. Sama ni hotela ostati in grozila mu je s samomorom. Nato pa pride, kar ga je najbolj bolelo, ljubosumnost na vse ženske osebe, s katerimi je imel na katerikoli način kak opravke — na pišarniške uslužbenke, na stranke in celo na domače služkinje. Vedela je, da je njen mož lep — saj ga je zato poročila. Sedaj pa ni mogla več videti, kaj se je godilo okoli nje, kako se mu mogoče prilizujejo druge ženske, ga snubijo, da bi postale njene naslednice. Prav gotovo je računl na to, da bo kmalu umrla. Toda tega veselja mu ni hotela napraviti, da bi umrla. Živeti je hotela — še dolgo živeti.

Še bolj pa ga je znala mučiti s svojo strastjo in s svojo potrebo po ljubezni. Zdelo se mu je nečastno, ker njegovo srce ni bilo več napolnjeno z ljubeznijo, temveč samo še s človeškim usmiljenjem. Njegovo ljubezen je že davno zamorila s svojim slabim značajem, pod katerim so morali trpeti tudi vsi uslužbenec v hiši. Posebno mnogo so trpele družabnice, ki navzlic dobri plači niso nikdar mogle dolgo zdržati. Starjšje so ji bile predolgočasne; na mlade je bila ljubosumna; glas ene ji je razburjal živce, hoja druge ji je bila preglasna; pri vsaki je imela kaj oporekati. Ako je katera dobro igrala klavir, bi rajše poslušala gosli. Gramofon, ki ji je prinesel svet, je v hudi jezi razbila. In ker ji ni bilo ničesar ne privošči.

Tako je potekal dan za dnem. Domači prepri je dr. Falkeja notranje raztrgal, na zunan pa premenil v kamen. To že ni bilo več življenje. Kdo drugi bi z vsem obračunal, bi si vse drugače uredil in si prilastil pravico do življenja.

(Dalje prihodnjaj.)

ZA ČASA STAVKE I AKSI-DRAJVERJEV V CHICAGU

So bili prizori, kot ga nam kaže slika, nekaj običajnega. Detektiv je z revolverjem v roki prisilil štrajkarje, da so se postavili k zidu, nakar jih je preiskal, če imajo kolo pri in si sebi orožje.

Dva Habsburžana tožena.

Pred pariškimi apelacijskimi sodiščem se je vršila obravnava proti bivšemu nadvojvodu Viljemu Habsburškemu in njegovi zaročenki Francozinji Couvillovi. Nadvojvoda Viljem ki mu je bil cesar svojčas poveril Ukrajino, je bil pred dvema letoma v Parizu zasaden pri sleparijah in obsojen na 5 let ječe. Državno tožilstvo se je takrat pritožilo proti preizku odmerjeni kazni. Te dni je bila obravnava v drugi instanci, ki pa ni dosegla praktičnega uspeha, ker je nadvojvoda Viljema svoj ljubico s pomočjo legitimizator pobegnil na Dunaj, kjer je zdaj na varnem, kajti avstrijske oblasti ga pod nobenim pogojem ne bodo izročile. Sleparije nadvojvode Viljema so vzbudile že svojčas splošno zanimanje, saj je šlo za pol milijona frankov, ki si jih je pridobil s pomočjo svoje ljubice.

V mnogih primerih je nadvojvoda Viljem izsiljeval denar neposredno za povratek Habsburžanov. Tako mu je neki francoski industrijalec monarhističnih nazorov ponudil posojilo 100.000 frankov in Viljem mu je obljubil, da dobi ta denar nazaj, čim zasedejo Habsburžani zopet avstrijski prestol. Zdaj je rabil denar za ureditev sportnega igrišča, zdaj zopet si je pomagal s ponarejenim čekom, zdaj je osleparil bogatega industrijaleca, zdaj zopet ljudi, ki so se še sami komaj prebijali skozi življenje. Ker je Viljem še vedno v Avstriji, ni mogla biti izrečena sodba. Obravnava je bila odgodena in čez teden dni se bo apelacijsko sodišče znova bavilo s sleparijami nadvojvode Viljema. Ker ga pa tudi k ponovni obravnavi bo, bo izrečena poostrena kazen na zahtevo državnega tožilca in contumaciam.

Pred dunajskim sodiščem pa se je obravnavala te dni tožba proti ženi bivšega nadvojvode Leopolda Ferdinanda, poznejšega Leopolda Wolfinga, v zadnji alimentov. Obravnava je obudila spomine na ljubavno razmerje nadvojvode za katero se je zanimala pred mnogimi leti vsa evropska javnost. Nadvojvoda se je leta 1903 zaljubil v Viljeminjo Adamovičevico in se odrekel vsem pravicam vladarske hiše, da bi se mogel poročiti z njo. Zakonca sta se pa čez štiri leta v Ženevi ločila. Wolfing je umrl pred dvema letoma. Nedavno so pa inozemski listi pomotoma poročali da je umrla na Poljskem njegova ločena žena.

Viljemina Adamovičeva v resnici še živi in zdaj zahteva alimente od najstarejšega člana avstrijskega rodu, v Avstriji

KDAJ SE LAHKO RODE PETORČKI

Ne bojte se, zakonski možje, da bo vaš nam nemila usoda naklonila ta blagoslov. Zdaj so časi taki, da človek se dvojčkov ni vesel, kaj šele petorčkov. Edina tolažba je, da so petorčki silno redki. W. Grenlich na univerzi v Coloradu je izračunal na podlagi statistike o dolgi vrsti porodov, da pridejo dvojčki na vsakih 87 porodov, trojčki na 7669, četverčki pa na 658.000. Če četverčki so torej tako redki, da se jih ni treba ne veseliti, ne bati. Še mnogo bolj redki so pa petorčki, saj pridejo komaj na 57.000.000 porodov enkrat.

Glede vprašanja, kakšen vpliv ima starost roditeljev na dvojčke, trojčke itd. nam kaže statistika, da je mož največkrat oče enega otroka med 25 in 30 letom, da pa ima upanje na dvojčke ni več otrok nanekrat med 30. in 35. letom. Žena rodi enega otroka največkrat med 20. in 25. letom, več neenkrat pa tudi med 30. in 35. letom.

NEKAJ SPLOSNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravi samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik četi dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zablava se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe kot je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne liste za dve leti, nedržavljeni pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljeni morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovati v Stari kraj, naj si takoj rezervirajo prostora, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debeo tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušnega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

- 31. marca: Aquitania v Cherbourg
- 1. aprila: Bremen v Bremen
- 3. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 7. aprila: Washington v Havre, Lafayette v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 10. aprila: Europa v Bremen, Rex v Genoa
- 14. aprila: Vulcania v Trst
- 15. aprila: Berengaria v Cherbourg
- 16. aprila: Aquitania v Cherbourg
- 17. aprila: Champlain v Havre
- 18. aprila: Europa v Bremen
- 20. aprila: Roma v Genoa
- 21. aprila: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 24. aprila: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 27. aprila: Europa v Bremen
- 28. aprila: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 1. maja: Saturnia v Trst
- 4. maja: Paris v Havre, Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen, Washington v Havre
- 5. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 8. maja: Rex v Genoa
- 12. maja: Aquitania v Cherbourg
- 14. maja: Champlain v Havre, Europa v Bremen
- 15. maja: Conte di Savoia v Genoa
- 19. maja: Normandie v Havre, Manhattan v Havre
- 20. maja: Berengaria v Cherbourg
- 21. maja: Bremen v Bremen
- 22. maja: Roma v Genoa
- 25. maja: Lafayette v Havre
- 26. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 28. maja: Paris v Havre
- 29. maja: Rex v Genoa
- 1. junija: Europa v Bremen
- 2. junija: NORMANDIE v HAVRE, Aquitania v Cherbourg, Washington v Havre
- 5. junija: Vulcania v Trst
- 9. junija: Queen Mary v Cherbourg
- 10. junija: Bremen v Bremen
- 12. junija: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 16. junija: Manhattan v Havre, Aquitania v Cherbourg, Normandie v Havre
- 18. junija: Europa v Bremen
- 19. junija: Ile de France v Havre, BERENGARIA v CHERBOURG, Saturnia v Trst
- 23. junija: Queen Mary v Cherbourg
- 26. junija: Rex v Genoa
- 29. junija: Bremen v Bremen, Lafayette v Havre
- 3. julija: NORMANDIE v HAVRE, AQUITANIA v CHERBOURG, Washington v Havre
- 7. julija: Conte di Savoia v Genoa, Berengaria v Cherbourg, Champlain v Havre
- 8. julija: Europa v Bremen
- 7. julija: Queen Mary v Cherbourg
- 9. Ile de France v Havre
- 10. julija: Vulcania v Trst
- 14. julija: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Manhattan v Havre
- 17. Rex v Genoa, Bremen v Bremen
- 21. julija: Berengaria v Cherbourg
- 23. julija: EUROPA v BREMEN
- 24. julija: Saturnia v Trst, Champlain v Havre
- 28. julija: Washington v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 29. julija: Ile de France v Havre
- 31. julija: Conte di Savoia v Genoa

Za vsa pojasnila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na
POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
216 W. 18th St., New York
Posebno naj hite oni, ki nameravajo potovati meseca junija ali julija, kajti za ta dva meseca so na vseh parnikih skoro že vse kabine oddane.

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street